

**ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΣΤΗΝ ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ**

5 Απριλίου 2023

Αντιδράσεις σχετικά με το ενδεχόμενο εμπορικής συμφωνίας ΗΠΑ-ΕΕ για τις στρατηγικές πρώτες ύλες.

Καθώς συνεχίζονται οι διαπραγματεύσεις ένθεν κακείθεν του Ατλαντικού, για εξασφάλιση πρόσβασης από πλευράς ΕΕ στις εκτενείς επιδοτήσεις που προβλέπονται στον α/ νόμο IRA (Inflation Reduction Act), η εκατέρωθεν προσπάθεια σύναψης εμπορικής συμφωνίας ΕΕ-ΗΠΑ, για τα κρίσιμα ορυκτά που εξορύσσονται ή υφίστανται επεξεργασία στην ΕΕ και χρησιμοποιούνται στην αλυσίδα παραγωγής ηλεκτρικών οχημάτων ή/και συστημάτων αποθήκευσης (μπαταρίες), συναντά στις ΗΠΑ έντονες πολιτικές αντιδράσεις.

Οι εν λόγω αντιδράσεις, στη βάση της διακομματικής εδώ συζήτησης σχετικά με το εύρος των δυνητικών ωφελειών για ξένες χώρες από τις ευνοϊκές φορολογικές διατάξεις της α/ νομοθεσίας IRA, εντάθηκαν προσφάτως μετά τη δημοσίευση εφαρμοστικής οδηγίας που εξέδωσε το α/ Υπουργείο Οικονομικών (Υπηρεσία IRS / Internal Revenue Service) σχετικά με τις προϋποθέσεις επιδότησης (έως του ποσού των \$ 7.500¹) της αγοράς ηλεκτρικού οχήματος στις ΗΠΑ. Σύμφωνα με την οδηγία αυτή, ο όρος “Συμφωνία Ελεύθερου Εμπορίου” (FTA / Free Trade Agreement) περιλαμβάνει, κατά την IRS, συμφωνίες στις οποίες οι ΗΠΑ και οι συμβαλλόμενες χώρες μειώνουν, εξαλείφουν ή απέχουν από την επιβολή δασμών και περιορισμών στις εξαγωγές, καθώς και στοχεύουν σε βελτιώσεις σε τομείς όπως τα εργασιακά δικαιώματα και η προστασία του περιβάλλοντος. Καθώς ο ορισμός αυτός διαφέρει από την τυπική έννοια της FTA, όπως είναι αντιληπτή στο πλαίσιο των FTA που παραδοσιακά εγκρίνονται από το Κογκρέσο, σύμφωνα με τα γενικότερα κριτήρια της IRS, στη νέα προτεινόμενη οδηγία, η πρόσφατη εμπορική συμφωνία ΗΠΑ-Ιαπωνίας CMA / Critical Minerals Agreement, που υπεγράφη και ετέθη σε ισχύ 28/3 για το εμπόριο στρατηγικών πρώτων υλών, και η υπό διαπραγμάτευση αντίστοιχη μεταξύ ΗΠΑ και ΕΕ μπορούν να εκληφθούν, για τους σκοπούς της IRS, ως συμφωνίες ελεύθερου εμπορίου, χωρίς έγκριση Κογκρέσου.

Εν προκειμένω, μέλη του Κογκρέσου, τόσο Δημοκρατικοί όσο και Ρεπουμπλικάνοι, εκφράζουν ανησυχίες τους εκτιμώντας ότι αυτή η εξέλιξη συνιστά αρνητικό προηγούμενο, καθώς παρακάμπτει το Κογκρέσο από την τυπική διαδικασία έγκρισης των συμφωνιών FTA, οι οποίες έχουν σημαντικές πολιτικές και οικονομικές συνέπειες, με ενδεχόμενο περαιτέρω αντιδράσεων του Κογκρέσου έως και λήψης νομικών μέτρων ή διαμόρφωσης νέας σχετικής νομοθεσίας. Προς κατευνασμό των διακομματικών αντιδράσεων και ανησυχιών, από το Γραφείο της Εμπορικής Αντιπροσώπου ΗΠΑ αναφέρονται πρόσφατες δηλώσεις της κας Tai (USTR) σχετικά με υπό εξέταση περαιτέρω νομοθετικές βελτιώσεις για διευκόλυνση του έργου του Κογκρέσου προς αυτήν την κατεύθυνση.

---

¹ Εφόσον ικανοποιείται η διττή προϋπόθεση περιεχομένου (local / FTA content) των ηλ/κών οχημάτων: α) για τις στρατηγικές πρώτες ύλες (critical mineral requirement), και β) για τα εξαρτήματα μπαταρίας (battery component requirement).

Επισημαίνεται ότι, αν και ως ημερομηνία έναρξης ισχύος των νέων κανόνων IRS ορίζεται η 18η Απριλίου, το διάστημα δημόσιας διαβούλευσης ορίζεται σε 60 ημέρες από δημοσίευσης της εφαρμοστικής οδηγίας στην Εφημερίδα Federal Register (που επίκειται 17/4), αφήνοντας ανοικτό το ενδεχόμενο τροποποιήσεων της προτεινόμενης οδηγίας.

Σημειώνονται οι προβλέψεις, στην ίδια οδηγία IRS, ότι από το 2025 τα ορυκτά μπαταριών δεν μπορούν να προέρχονται από “χώρα ανησυχίας” (βλ. “foreign entity of concern”), κυρίως από Κίνα και Ρωσία, ενώ η σχετική πρόβλεψη για τα εξαρτήματα μπαταριών θα τεθεί σε ισχύ από το 2024.

Για πληρέστερη πληροφόρηση, βλ.:

- Οδηγία Treasury / IRS, <https://public-inspection.federalregister.gov/2023-06822.pdf>.
- Treasury Releases Proposed Guidance on New Clean Vehicle Credit to Lower Costs for Consumers, Build U.S. Industrial Base, Strengthen Supply Chains, <https://home.treasury.gov/news/press-releases/jy1379>.
- United States and Japan Sign Critical Minerals Agreement, <https://ustr.gov/about-us/policy-offices/press-office/press-releases/2023/march/united-states-and-japan-sign-critical-minerals-agreement>.